

ремарки». Е.°Бодки класифікував найбільш, на його погляд, найважливіші з них: темпові ремарки, ремарки, що характеризують афекти, ремарки, що характеризують артикуляцію.

Проаналізувавши ці ремарки і порівнявши їх із італійськими темповими позначеннями, Е.°Бодки дійшов висновку, що більшість цих вказівок характеризує людські афекти і також більшість належить до артикуляції. Дослідник наводить слова К.°Ф.°Е.°Баха про те, що клавірист повинен слухати співаків і навчитися мислити категоріями вокального мистецтва. Е.°Бодки робить висновок про нерозривний зв'язок артикуляції з афектом.

Науковець резюмує, що загальний підхід Й.°С.°Баха до проблеми артикуляції відповідає кільком основним правилам: дотримання традиції грати non legato в жвавих Allegro і legato в Adagio; близькі інтервали гратимуть legato, а широкі – non legato або staccato. Та відступає композитор від цих правил тільки для образотворчості, оскільки Й.°С. Бах завжди віддає їй перевагу.

І останнє правило, на якому наголошує дослідник: необхідно врахувати характерні якості клавесину та клавікорду.

Список використаних джерел

1. Бодки°Е. Інтерпретація клавірних творів Й.°С.°Баха, 1993.

Собакар Людмила,

викладачка Полтавської дитячої музичної школи №3 ім. Б. Гмирі,

Асауленко Тетяна,

викладачка Полтавської дитячої музичної школи №3 ім. Б. Гмирі(м. Полтава)

ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ ГРИ НА АКОРДЕОНІ

Анотація. У статті висвітлюються питання навчання дітей гри на акордеоні в музичній школі. Акцентується увага на особистісно-

орієнтованому підході як ключовому принципі організації освітньої діяльності у мистецькому закладі.

Ключові слова: *дитина, учень, мистецька освіта, особистісно-орієнтований підхід.*

Розбудова сучасної національної системи освіти спонукає до пошуку та впровадження нових педагогічних підходів, форм і методів, які б відповідали розвитку молодшої людини, здатної самостійно мислити, пропонувати оригінальні ідеї, приймати сміливі, нестандартні рішення. Тому актуальним постає питання особистісно-орієнтованого підходу до навчання дітей в мистецьких школах, що сприяє розвитку художніх якостей учня і розкриває його моральні, духовні, розумові та фізичні здібності.

Особистісно-орієнтоване навчання спирається на психологічні та педагогічні розробки І. Бека, Н. Бібік, А. Богуш, Л. Варзацької, М. Вашуленка, Н. Голуб, Н. Дикої, Т. Донченко, І. Зимньої, І. Кучеренко, О. Кучерук, А. Маслоу, С. Омельчука, А. Хуторського та ін.

Особистісно-орієнтоване навчання – це навчання, центром якого є особистість дитини, її самобутність та самоцінність, з притаманними лише їй рисами характеру, ставленням до навколишнього світу тощо. Джон Дьюї у центрі освітнього процесу поставив дитину, яку він характеризував як сонце, навколо якого обертаються усі навчальні засоби; вважав її початком, центром і кінцем усього.

Завдання викладача музичної школи полягає в тому, щоб відшукати потрібну здатність кожної дитини до мистецької діяльності і максимально її розвивати відповідно його можливостей.

Особистісно-орієнтоване навчання, як зазначає академік О. Я. Савченко, – це організація навчання на засадах всебічного врахування індивідуальних потреб і можливостей учня, глибокої поваги до його особистості, ставлення до нього як до свідомого і відповідального суб'єкта навчально-виховної взаємодії з учителем і ровесниками. Метою цього типу навчання є створення умов (змісту, методів, середовища) для індивідуальної

самореалізації учня, розвитку та саморозвитку його особистісних якостей.

У світлі сучасних вимог, котрі зумовлені прискореним темпом розвитку суспільства та інформаційного середовища, суспільство потребує активних, творчих особистостей, здатних систематично, послідовно і якісно вирішувати існуючі проблеми. У процесі мистецького навчання дитина отримує потужний поштовх для розвитку самостійності, творчої ініціативи, самовдосконалення, розвитку почуття відповідальності та здатності до мотиваційного обґрунтування своєї діяльності, формування естетичних поглядів. У музичній школі учень не тільки навчається виконавській майстерності, але у нього також формується потреба і вміння самостійно займатися музикою, свідомо застосовувати її в повсякденному житті.

Головним завданням особистісно-орієнтованого підходу в музичній освіті є формування людини з високим художньо-естетичним потенціалом і активною життєвою та громадською позицією; формування не тільки споживача, але і можливого виробника духовних цінностей: музиканта-любителя, який володіє виконавськими навичками; пропагандиста музичної культури; активного учасника художньої самодіяльності. Необхідно навчатися музиці не тільки для того, щоб стати музикантом, а й для того, щоб стати кращим в будь-якій професії, бути готовим до творення, до життя; берегти і примножувати культурні та мистецькі традиції свого народу.

У мінливих умовах економічного і соціального розвитку учні повинні бути готовими ефективно інтегруватися в соціальну діяльність і, володіючи базовим рівнем музичних знань, бути здатними вдосконалювати їх і, по можливості, застосовувати протягом життя.

Щоб сформувати творчо активну особистість необхідно використовувати методи навчання та технології, котрі розвивають, перш за все, пізнавальну, комунікативну та особистісну активність. І поруч повинен бути компетентний наставник, адже особистісний підхід передбачає наявність учня та вчителя. Завдання педагога полягає в тому, щоб допомогти кожній дитині усвідомити свої здібності, створити умови для їх розвитку,

тобто здійснювати особистісно-орієнтований підхід при навчанні і вихованні. Треба враховувати, що багато дітей займаються музикою задля загального музичного розвитку, тож потрібно надати можливість дітям з різними здібностями проявити себе і долучитися до музичної культури.

Уроки мають бути орієнтовані на особисті показники учня. Для цього, у першу чергу, треба бачити в кожному особистість, створювати ситуацію успіху, не завдавати шкоди гідності дитини, тому що особистість учня не менш важлива ніж виконаний ним музичний твір.

Педагогічна доцільність такого підходу в класі акордеону полягає в застосуванні диференційованого навчання, що передбачає розвиток здібностей за допомогою творчих завдань; якісний відбір та оновлення навчального репертуару, використання творів сучасних композиторів і популярної акордеонної музики. Також дуже важливий особистий приклад вчителя, його прагнення удосконалювати свою ціннісно-сміслову компетенцію, розширювати свій світогляд. Він має не тільки вчити дітей, але й створювати ситуацію, у якій дитина просто не може не вчитися і робить це із задоволенням.

Важливим питанням сьогодення українського суспільства є вирішення питання інклюзії для осіб з особливими освітніми потребами. Музика має велике значення в освітньому процесі таких дітей для соціалізації, розвитку їх світогляду. Але в то й же час перед учителем музичної школи постає питання готовності до інклюзивної навчальної діяльності. Вчитель має враховувати в своїй роботі психо-фізичний стан дитини з особливими освітніми потребами, рівень її розвитку. Важливою умовою під час проведення занять з такими дітьми є створення сприятливих психологічних умов, атмосфери комфорту і довіри. Дитині з особливими освітніми потребами важливо не стільки досягти певних результатів у набутті виконавських навичок гри на інструменті (акордеоні), скільки перебувати в умовах, які сприяють її загальному розвитку та корекції психофізичних порушень, комунікації з оточуючим світом. Важливо, щоб дитина повірила у

свої можливості та відчула задоволення, емоційне піднесення.

У своїй педагогічній практиці ми мали учнів з особливими освітніми потребами, які успішно навчалися гри на акордеоні та досягали певних результатів. Використовуючи особистісно-орієнтований підхід у навчанні, створювали індивідуальні завдання з урахуванням всіх особливостей учня, добирали вправи для гри на акордеоні, котрі допомагали подолати певні труднощі під час гри. Особливу увагу звертали на добір репертуару, який має бути зрозумілим і зручним для виконання саме такого учня. Завдяки планомірній і кропіткій праці викладача та співпраці з батьками, учні опановували всі необхідні навички гри на акордеоні, брали участь у концертах класу та школи, відвідували колективні заняття (хор, оркестр).

Основними завданнями викладача музичної школи, використовуючи методи особистісно-орієнтованого навчання, є: розвиток індивідуальних пізнавальних, творчих здібностей дитини; формування музичного смаку; стійкий інтерес до творчої діяльності. Особистісно-орієнтований підхід поєднує виховання та освіти в єдиний процес допомоги, підтримки, соціально-педагогічного захисту, розвитку дитини.

Список використаних джерел

1. Овчаренко Н. А. Інклюзивний потенціал музичної освіти : теоретичний дискурс // *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Вип. 182, 2019. С. 35-38.
2. Падалка Г. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К. : Освіта України, 2008. 274 с.
3. Чернега Н. Особистісно-зорієнтоване навчання: сучасні підходи // *Рідна школа*. № 9, 2000. С. 25-26.

Соболевська Любов,
викладачка Полтавської дитячої музичної
школи №1 імені П.°Майбороди,
Суханова-Головата Наталія,
викладачка Полтавської дитячої музичної
школи №1 імені П.°Майбороди
(м.°Полтава)